އިސްލާމިކް ކަންތައްތަކާ ބެހޭ ވުޒާރާ
މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ

٢٠ رَجَب ١٤٤٧ (09 ޖަނަވަރީ 2026)ވާ ހުކުރު ދުވަހުގެ ޚުތުބާ

ކުޑަކުދިން މިސްކިތަށް އަހުލުވެރިކުރުވުން

اَلْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِيْ جَعَلَ خَيْرَ بِقَاعِ الْأَرْضِ الْمَسَاجِدَ، وَأَشْهَدُ أَن لَّا إِلَهَ إِلَّا اللهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيْكَ لَهُ، وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُوْلُهُ، صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ وَمَنْ تَبِعَهُمْ بِإِحْسَانٍ إِلَى يَوْمِ الدِّيْنِ.

أَمَّا بَعْدُ: فَيَا عِبَادَ اللهِ! اِتَّقُوا اللهَ حَقَّ التَّقْوَى! قَالَ اللهُ تَعَالَى: ﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱتَّقُواْ ٱللَّهَ حَقَّ تُقَاتِهِۦ وَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنتُم مُّسۡلِمُونَ﴾[1]

އެންމެހައި ޙަމްދުޘަނާއި ތަޢުރީފު ޙައްޤުވެގެންވަނީ ބިންމަތީގައިވާ އެންމެ ހެޔޮތަނަކީ މިސްކިތްތައްކަމުގައި ލެއްވި މާތް اللهއަށެވެ. ހަމަކަށަވަރުން މާތް الله ފިޔަވައި ޙައްޤުވެގެން އަޅުކަން ވެވޭ އެހެން އިލާހަކު ނުވާކަމަށް އަޅު ހެކިވަމެވެ. އެކަލާނގެއަށް އެއްވެސް ޝަރީކަކު ނުވެއެވެ. އަދި ހަމަކަށަވަރުން މުޙައްމަދުގެފާނަކީ އެކަލާނގެ އަޅާ ކަމަށާއި ރަސޫލާކަމަށް އަޅު ހެކިވަމެވެ. މާތް الله އެކަލޭގެފާނަށާއި، އެކަލޭގެފާނުގެ އާލުއަޞްޙާބުންނަށާއި ޤިޔާމަތާ ހަމައަށް އިޙްސާނުން ހެޔޮ ގޮތުގައި ތަބާވިހާ ބަޔަކަށް ސަލަވާތާއި ސަލާމާއި ބަރަކާތް ލައްވާށިއެވެ! އާމީން!

އެއަރަން ތަރު ދަންނަރެވެ! މުސްލިމު އަޚުންނޭވެ! ތިޔަބައިމީހުން މާތް اللهއަށް ތަޤުވާވެރިވުމަށް ނަސޭޙަތްތެރިވަމެވެ، ވަސިއްޔަތްކުރަމެވެ. މާތް الله ވަޙީކުރައްވައިފައިވާ

---

1 سورة آل عمران: ١٠٢

ބަސްފުޅެއްގެ މާނައިގައި ވެއެވެ. "އޭ އިމާންވެއްޖެ މީސްތަކުންނޭވެ! އެކަލާނގެއަށް ތަޤްވާވެރިވުން ހައްޤުވެގެންވާ ގޮތުގައި ތިޔަބައިމީހުން ﷲއަށް ތަޤްވާވެރިވާށެވެ! އަދި، މުސްލިމުންކަމުގައިވާ ހާލުގައި މެނުވީ، ތިޔަބައިމީހުން މަރުނުވާހުށިކަމެވެ!"

މުސްލިމް އަޚުންނޭވެ! ޝަރުޢުގެތެރެއިން ތިބާ އުފެއްދެވި ދުނިޔޭގެ ހަޤީޤަތް ހެއްދެވުމުގެ މަޤުޞަދު ބަޔާންކުރައްވައި މާތް ﷲ ވަޙީކުރައްވައިފައި ވެއެވެ. ﴿وَمَا خَلَقْتُ ٱلْجِنَّ وَٱلْإِنسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ﴾[2] މާނައީ: "ތިމަންރަސްކަލާނގެއަށް އަޅުކަންކުރުމަށް މެނުވީ، ތިމަންރަސްކަލާނގެ ޖިންނުންނާއި، އިންސީން ނުހައްދަވަމެވެ." މާތް ﷲގެ އެއްކައުވަންތަކަމަށް އީމާންވެ، ފަރުޟު ފަސް ނަމާދު ޤާއިމުކުރުމާއި، މި އާޔަތުގައި ބަޔާންކުރާ މަޤުޞަދު އެންމެ ބޮޑަށް ހާސިލުކުރެވެނީކަމެވެ. އެ ނަމާދަކީ ދީނުގެ ތަނބެވެ. އަދި ޒަކާތަކީވެސް އެއީ ފުރިހަމަ ބިނާވެފައިވާ އަޅުކަމެވެ.

މުސްލިމް އަޚުންނޭވެ! މި ދަނޑިވަޅު ވާޖިބަން މީހާގެ ދަރިން ފިތުރުޒަކާތްދުވަހު، ނަމާދުން ރައްކާތެރިވާ ބައެއްގެ ގޮތުގައި ތިރީބަޔާކުރާނަޖެހެއެވެ. އަދި އެ ކަމުގައި އިހުމާލުވެއްޖެ ނަމަ، މީހާގެ ދަރިއުލުމުގެ އަޚުވަރިކަން ގެއްލި އަދަބަކަށް ބޭނުންވާ ޒިންމާއެއް ނުނިކުމެވޭނެއެވެ. އެ ދަރިންނަކީ މާތް ﷲ މީހާއަށް ދެއްވި ވަދީޢާއެއް ނިޢުމަތެކެވެ. އަދި އެ ދަރިންނާ ބެހޭ މަސްއޫލިއްޔަތު ހުރެއެވެ. ރަސޫލު ﷺ ހަދީޘްކުރައްވައިފައިވާ ބަސްފުޅެއްގެ މާނައިގައި ވެއެވެ. "އަދި ތިޔަބައިމީހުން ކޮންމެ މީހަކީވެސް ރައްކާތެރިއެކެވެ. އަދި އެ ރައްކާތެރިކަން ލިބިފައިވާ ބައިގެ މައްޗަށް ސުވާލުކުރެވޭނެއެވެ. އަދި އަނބިމީހާ އޭނާގެ ފިރިމީހާގެ ގެގެ ކަންތައްތަކުގައި ރައްކާތެރިއެކެވެ. އަދި އެ ރައްކާތެރިކަމާ ބެހޭ އޭނާއާ ސުވާލުކުރެވޭނެއެވެ."[3]

2 سورة الذاريات: ٥٦

3 أخرجه البخاري (٢٥٥٤)، ومسلم (١٨٢٩)

އެހެންކަމުން ދަރިން ނަމާދަށް އަހުލުވެރިކުރުމަށް މަސައްކަތްތެރިވުން، އިހުމާލުވެއްޖެ ނަމަ، ދެމަފިރިން ފާފަވެރިވާނެއެވެ.

މުސްލިމު އަޚުންނޭވެ! އަހަރުމެންގެ ދަރިންނަކީ ނަމާދަށް ތަރުބިއްޔާ ދަރިންތަކެއްކަމުގައި ހެދުމަށް ބޭކާރި އަޅާނެ ޖެހޭ އެންމެ ފުރަތަމަ ބިންގަލަކީ، އެ ދަރިންގެ މައިންގެ ގޮތުގައި ދީންވެރި ތަޤުވާވެރި މައިން އިހުތިމާމުކުރުމެވެ. ކީރިތި ރަސޫލާ ﷺ ބަޔާންކުރައްވައިފައިވާ ޙަދީޘްގެ މާނައިގައި ވެއެވެ. "އަންހެނަކާ ކައިވެނިކުރެވޭނީ ހަތަރު ކަމަކަށް ބަލާއެވެ. އެއީ، އޭނާގެ މުދަލާއި، އޭނާގެ ނަސަބާއި، އޭނާގެ ރީތި ކަމާއި، އޭނާގެ ދީންވެރިކަމެވެ. ފަހެ، ދީނޭ ދީންވެރި މީހާ އިޚްތިޔާރުކުރާށެވެ! އޭރުން މާތް الله ތިބާއަށް ބަރަކާތްލައްވާނެއެވެ. ނޫނީ ނަމަ ތިބާ ފަގީރުވެ ބަރުބާދުވެގެންދާނެއެވެ."[4] ދެވަނަ ކަމަކީ ހެޔޮލަފާ ސާލިޙު ތަޤުވާވެރި ދަރިން ލިބުމަށް އެދި މާތް اللهއަށް ދުޢާކުރުން މަތީ ދެމިހުރުމެވެ. ނަބިއްޔާކަލުންގެ ބަފައިކަލުން إِبْرَاهِيم عَلَيْهِ السَّلَام އުދުރުގުން ދުވަސްވަޖެއިގެންގައި ވަނިކޮށް ދަރިކަލުން ތިބެވަޖެއިގެންނެވޭކަލުގެ ޒަބަރު ތިބެވަޖެއިގަތުމުން ވި ފަދައިން ދުޢާކުރެއްވިއެވެ. ﴿رَّبَّنَآ إِنِّيٓ أَسۡكَنتُ مِن ذُرِّيَّتِي بِوَادٍ غَيۡرِ ذِي زَرۡعٍ عِندَ بَيۡتِكَ ٱلۡمُحَرَّمِ رَبَّنَا لِيُقِيمُواْ ٱلصَّلَوٰةَ فَٱجۡعَلۡ أَفۡـِٔدَةٗ مِّنَ ٱلنَّاسِ تَهۡوِيٓ إِلَيۡهِمۡ وَٱرۡزُقۡهُم مِّنَ ٱلثَّمَرَٰتِ لَعَلَّهُمۡ يَشۡكُرُونَ﴾[5] މާނައީ: "އަޅަމެންގެ ވެރިރަސްކަލާނގެ! ހަމަކަށަވަރުން، އަޅުގެ ދަރިން ކުދި ބަޔަކު، ގަހެއް ހެދޭ ނޫން ވާދީއެއްގައި، ޙުރުމަތްތެރިކުރައްވައިފައިވާ ތިޔަރަސްކަލާނގެ ގޭގެ އަރިހުގައި، ވަޒަންވެރިކޮށްދީފީމެވެ. އަޅުގެ ވެރިރަސްކަލާނގެ! އެއުރެން ނަމާދު ގާއިމުކުރުމަށް އެދުމަށް ބާއްވައެވެ. ފަހެ، މީސްތަކުންގެ ކުދި ބައެއްގެ ހިތްތައް އެއުރެންގެ ފަރާތަށް ލަންބަވާނދޭވެ! އަދި މޭވާތަކުން އެއުރެންނަށް ރިޒުޤު ދެއްވާނދޭވެ! (އެއީ) އެއުރެން ޝުކުރުވެރިވުމަށް ބަލާށެވެ." ރަސޫލު الله ﷺ

4 أخرجه البخاري (٥٠٩٠)، ومسلم (١٤٦٦)

5 سورة إبراهيم: ٣٧

ބަޔާންކުރައްވާފައި ވެއެވެ. (صَلَاةُ الْجَمَاعَةِ أَفْضَلُ مِنْ صَلَاةِ الفَذِّ بِسَبْعٍ وَعِشْرِيْنَ دَرَجَةً)[6] މާނައީ: "އެކަނިމީހަކުކުރާ ނަމާދަށް ވުރެ ޖަމާޢަތުގައިކުރާ ނަމާދުގެ ހަތާވީސް ދަރަޖަ މާތިވެގެން އިތުރުވެގެންވެއެވެ."

ހެއްދެވި ޤަބޫލުކުރެއްވި ޢަމަލުތަކާ! އަޅުގަނޑުގެ ދުޢާތަކުގައި ނަމާދުތަކާއި ސިޔާމް ... ދުޢާކުރަމެވެ! އާމީން!

بَارَكَ اللهُ لِيْ وَلَكُمْ فِي الْقُرْآنِ الْعَظِيْمِ، وَنَفَعَنِيْ وَإِيَّاكُمْ بِمَا فِيْهِ مِنَ ٱلآيَاتِ وَالذِّكْرِ الْحَكِيْمِ، أَقُوْلُ قَوْلِيْ هَٰذَا، وَأَسْتَغْفِرُ اللهَ الْعَظِيْمَ لِيْ وَلَكُمْ وَلِسَائِرِ الْمُسْلِمِيْنَ مِنْ كُلِّ ذَنْبٍ فَاسْتَغْفِرُوْهُ، إِنَّهُ هُوَ الْغَفُوْرُ الرَّحِيْمُ.

****

ދެވަނަ ޚުޠުބާ

اَلْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَى إِحْسَانِهِ، وَالشُّكْرُ لَهُ عَلَى تَوْفِيْقِهِ وَامْتِنَانِهِ، وَأَشْهَدُ أَن لَّا إِلَهَ إِلَّا اللهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيْكَ لَهُ تَعْظِيْمًا لِشَأْنِهِ، وَأَشْهَدُ أَنَّ نَبِيَّنَا مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُوْلُهُ، اَلدَّاعِيْ إِلَى رِضْوَانِهِ، صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وعَلَى آلِهِ وَأَصْحَابِهِ وَالتَّابِعِيْنَ وَمَنْ تَبِعَهُمْ بِإِحْسَانٍ إِلَى يَوْمِ الدِّيْنِ.

أَمَّا بَعْدُ: فَيَا أَيُّهَا الْمُسْلِمُوْنَ! اِتَّقُوا اللهَ حَقَّ التَّقْوَى! قَالَ اللهُ تَعَالَى: ﴿وَٱتَّقُوا۟ يَوْمًا تُرْجَعُونَ فِيهِ إِلَى ٱللَّهِ ۖ ثُمَّ تُوَفَّىٰ كُلُّ نَفْسٍ مَّا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ﴾[7]

---

6 أخرجه البخاري (٦٤٥)، ومسلم (٦٥٠) واللفظ لمسلم

7 سورة البقرة: ٢٨١

އެންމެހައި ޙަމްދުތަކާއި ތަޢުރީފު ޙައްޤުވެގެންވަނީ ކުޅަދުންވަންތަ މާތް ﷲ އަށެވެ. އެކަލާނގެ އެއްކައުވަންތަކަމާއި އެކަލާނގެއަށް ޝަރީކަކު ނުވާކަމަށް އަޅު ހެކިވަމެވެ. އަދި މުޙައްމަދުގެފާނީ އެކަލާނގެ އަޅާކަމާއި ރަސޫލާކަމަށް އަޅު ހެކިވަމެވެ. މާތް ﷲ މުޙައްމަދުގެފާނަށާއި، އެކަލޭގެފާނުގެ އާލުވެރިންނާއި އަޞްޙާބުބޭކަލުންނަށް ޞަލަވާތާއި ސަލާމާއި ބަރަކާތްލައްވާށިއެވެ! އާމީން!

މުސްލިމް އަޚުންނޭވެ! ތިޔަބައިމީހުން މާތް ﷲއަށް ބިރުވެތިވެ ތަޤުވާވެރިވާށެވެ! އެކަލާނގެ ވަޙީކުރައްވައިފައިވާ އާޔަތެއްގެ މާނައިގައި ވެއެވެ. "އެ ދުވަހެއްގައި، ﷲގެ حضرةއަށް ތިޔަބައިމީހުން رجوعކުރެވޭނޭ ދުވަހަކުން، ތިޔަބައިމީހުން ރައްކާތެރިވެ ބިރުވެތިވާށެވެ! ދެން، ކޮންމެ نفسއަކަށްމެ، އެ نفسއެއް ހޯދި ކަމެއްގެ ޖަޒާ (އެ ދުވަހުން) ދެއްވޭނެއެވެ. އަދި، އެއުރެންނަކަށް ޒުލުމެއް ނުކުރެވޭނެއެވެ."[8]

މުސްލިމް އަޚުންނޭވެ! ތިބާގެ ދަރިންނަށް ރިވެތި ގޮތުގައި ނަސޭހަތްތެރިވާށެވެ! ލުޤްމާނުގެ ދަރިކަލުންނަށް އެކަލޭގެފާނު ދެއްވި ނަސޭހަތް މާތް ﷲ ކީރިތި ޤުރުއާނުގައި ވަޙީކުރައްވައިފައި ވެއެވެ. އެ ވަޞިއްޔަތުގެ މާނައިގައި ވެއެވެ. "އޭ ދަރިފުޅާއެވެ! ތިބާ ނަމާދު ޤާއިމުކުރާށެވެ! އަދި ހެޔޮކަންތަކަށް އަމުރުކުރާށެވެ! އަދި ނުބައިކަންތަކުން ނަހީކުރާށެވެ! އަދި ތިބާއަށް ޖެހޭ މުޞީބާތަކަށް ކެތްކުރާށެވެ! ހަމަކަށަވަރުން، އެކަންތަކީ، އަޒުމްކަނޑައެޅުން ޖެހޭ ކަންތައްތަކުގެ ތެރެއިންނެވެ."[9]

އަދިވެސް މާތް ﷲ ވަޙީކުރައްވައިފައި ވެއެވެ. ﴿وَأْمُرْ أَهْلَكَ بِالصَّلَوٰةِ وَاصْطَبِرْ عَلَيْهَا ۖ لَا نَسْـَٔلُكَ رِزْقًا ۖ نَّحْنُ نَرْزُقُكَ ۗ وَالْعَـٰقِبَةُ لِلتَّقْوَىٰ﴾[10] މާނައީ: "އަދި ކަލޭގެފާނުގެ އަހުލުވެރިންނަށް

---

8 سورة البقرة: ٢٨١

9 سورة لقمان: ١٧

10 سورة طه: ١٣٢

ނަމާދުކުރުމަށް އަމުރުކުރައްވާނެވެ! އަދި އެ ކަމުގެ މައްޗަށް ކެތްތެރިވެވަޑައިގަންނަވާނެވެ!

ރިޒްޤު ދެއްވުމަކަށް ކަލޭގެފާނުގެ ކިބައިކުން ތިމަންރަސްކަލާނގެ

އެދިވޮޑިގެންނުވަމެވެ. ކަލޭގެފާނަށް ރިޒްޤުދެއްވަނީ، ތިމަންރަސްކަލާނގެއެވެ.

ރަނގަޅު ނިމުންވަނީ، ތަޤްވާވެރިންނަށެވެ."

މުސްލިމު އަޚުންނޭވެ! މިބާގެ ދަރިން މި މަތިވެރި ވާޖިބުތަކާއި ޒިންމާދާރީން މުސްލިމުގައި ނަމާދު ގާއިމުކުރުމަށް ތަރުބިއްޔަތުކުރުމަށް ބަލައި އެ ކަމުގައި ހުރި ދަތިތަކާއި ޘަވާބުގެ ވަރަކަށް ހިތްއަދި އެ ކުދިންގެ ހިތްތަކުގައި މި ކަމަށް ތަރުބިއްޔަތުކުރައްވާނެވެ! ޤާނޫނާއި މުސްލިމުންނާ އިރު ނަމާދުކުރުމަށް ކުއްލިކޮށް ފެށުމުގައި، އެ ދުވަހުގެ ގަޑި ހުސްނުވެ މުސްލިމުންގެ ގައިން އަޚުލާޤު ދަރުސް، ބެންގަނޑުގައި ކުރުހުރި އެ މިނުގެ ޙަޤީޤަތް ހިދި މިންވަރުކުރުން އަދިވެސް ގަސްދު ހާއް ބެހުރި އާދެ ފަރުމާގައި ދަރުފާޅުކުރުމަކީ ނަބަވީ އިރުޝާދުދެއްވުން އަސްލަން އެބަހުއްޓެވެ. އަޚުންނޭވެ! ރަސޫލު الله صلى الله عليه وسلم ބަޔާންކުރައްވައިފައިވާ ބަސްފުޅެއްގެ މާނައަކީ ވެއެވެ. "މާތް اللهގެ ހަޟްރަތުގެ ހިތްވަރިކަން ފިޔަވައި އެހެން އެއްވެސް ހިތްވަރިކަމެއް ދުވަހު އެކަލާނގެ ހަޟްރަތުގެ ހިތާ ހަމަ ބޮޑުވާއެއް ބަދަލުކަން ދެއްވާނެއެވެ." އޭގެ ތެރޭގައި އެއްބަޔަކީ "މުސްލިމުން ހެޔޮ ހިތުގައި މާތް، އެބަހީ: ނަމާދުކުރެވޭ އިންޞާފުވެރިކަން އެއަށް ރައްކާތެރިވާ މީހުންނެވެ."[11]

މުސްލިމު އަޚުންނޭވެ! ހިތަހަމައިން މިއަދު ނަމާދުގެ ވަގުތުތަކަށް ސަމާލުކަން ދިނުމުގެ ކުރިމަތީގައި ހަރަކާތްތެރިވެ ތަފާތު ފުރުޞަތުތަކެއް އަކަށް މުޢާމަލާތްތަކުން ރޮވައި ނަމާދު ވަގުތު ފާއިތުވެދާ އިރު ވެސް އަހަރެމެންގެ ދަރިންނަށް ޖާގަނުން އެ ކަމުގެ ތެރޭގައި މަސްއޫލުކުރެވޭނެވެ. ނަމާދަށް ބަންގިގޮވާ އިރު މައިންބަފައިން ވެސް، ދަރިންގެ

އަތުގައި ހިފައިގެން ގޮސް މިސްކިތާ ކައިރީގައި އޮންނަ ކުނިވަޅު މައިދާންތަކަށް ދޫކޮށްލާކަށެވެ. ތިމާ މީހާ ނަމާދުކޮށްލާފައި، ނަމާދުތަކަށް ފާއިތުވެދާ އިރު ވެސް ދަރިން ޗީޗީ ބެރުމާއި ތަޅާފޮޅު ގޮތުގައި ކުޅެން ދޫކޮށްލާފައި ބައިތިއްބާ ނަމަ މިހާ މާތް ﷲ އަށް ބިރުވެތިވެ ހަބަރުދާރުވާށެވެ!

މުސްލިމް އަޚުންނޭވެ! އަހަރެމެން ވޮޑިގެންނެވުން ހިތާ މައްސަލަތަކީ އަހަރެމެން އެންމެން އެކީ އެކަށޭނަގޮތުގައި ތިމާއާއި މާތް ﷲ ގެ މަގުން ދުރުހެލިވުމަށް ދުޢާކުރަމުން ބޭނުންކުރާށެވެ. މިއީ މާތް ﷲ މަތިވެރިކަމުގައި ހުރިހާ މުސްލިމުންނަށް ވާޖިބުވެގެންވާ ކަމެކެވެ. ސަލާމަތީ ދުރުމަ ހޯދުމަށްޓަކައި މި ދުނިޔޭގައި ހެޔޮކަންތަކުގައި އިތުރުކުރުން ނިޔަތްކޮށްގެން ދުރުވުމެކެވެ. ނަމަވެސް މި ދުނިޔޭ ވަރަށް ދުވަހަކުގައި ހުއްޓުނު ޚުރާފާތް ނުވަތަ ހުއްޓުނު ނަމާދުތަކުގެ ހުރުމަތެވެ.

މުސްލިމް އަޚުންނޭވެ! މި ދުނިޔޭގެ ޙަޔާތުގައި އަހަރެމެންގެ ގޮތަށް ހިރިޔަވަންތަ މާތް ﷲ ފޮނުއްވި ނަބިއްޔާ މުޙައްމަދު ﷺ ގެ މައްޗަށް ޞަލަވާތާއި ސަލާމްފޮނުއްވުން އެދި ދެއްވާށެވެ! މިއީ، މުއުމިނުންނަށް މާތް ﷲ އަމުރުކުރައްވައިފައިވާ ކަމެކެވެ. އެކަލާނގެ ވަޙީކުރައްވައިފައި ވެއެވެ." ﴿إِنَّ ٱللَّهَ وَمَلَـٰٓئِكَتَهُۥ يُصَلُّونَ عَلَى ٱلنَّبِىِّ ۚ يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ صَلُّوا۟ عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا۟ تَسْلِيمًا﴾[12] މާނައީ: "ހަމަކަށަވަރުން ﷲ އާއި އެކަލާނގެ މަލާއިކަތުން ނަބިއްޔާގެ މައްޗަށް ޞަލަވާތްފޮނުއްވައެވެ. އޭ އީމާންވެއްޖެ މީސްތަކުންނޭވެ! ތިޔަބައިމީހުން އެކަލޭގެފާނުގެ މައްޗަށް ޞަލަވާތްފޮނުއްވުން އެދި ދެއްވާށެވެ! އަދި އެކަލޭގެފާނުގެ މައްޗަށް ސަލާމްފޮނުއްވުން އެދި ތިޔަބައިމީހުން ގިނަގިނައިން ދެއްވާށެވެ!"

---

12 سورة الأحزاب: ٥٦

اَللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ، كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى إِبْرَاهِيْمَ وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيْمَ، إِنَّكَ حَمِيْدٌ مَجِيْدٌ. اَللَّهُمَّ بَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ، كَمَا بَارَكْتَ عَلَى إِبْرَاهِيْمَ وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيْمَ، إِنَّكَ حَمِيْدٌ مَجِيْدٌ. وَارْضَ اللَّهُمَّ عَنِ الْخُلَفَاءِ الرَّاشِدِيْنَ الْمَهْدِيِّيْنَ، أَبِيْ بَكْرٍ، وَعُمَرَ، وَعُثْمَانَ، وَعَلِيٍّ، وَعَنْ سَائِرِ الصَّحَابَةِ وَالتَّابِعِيْنَ. وَعَنَّا مَعَهُمْ بِكَرَمِكَ وَجُوْدِكَ وَإِحْسَانِكَ يَا رَبَّ الْعَالَمِيْنَ.

ހައްދަވައި ބޮޑުކުރެއްވި ރަސްކަލާކޯ! މުޙައްމަދުގެފާނަށް ޞަލަވާތާއި ސަލާމާއި ބަރަކާތްލައްވާނދޭވެ! އަދި ތެދުވެރި ޖިހާދުގައި ވަޑައިގެން ރާޝިދު ހަތަރު ޚަލީފާއިންނާއި އެންމެހައި އަޞްޙާބު ބޭކަލުންނާއި ތާބިޢީ ބޭކަލުންނާއި ޤިޔާމަތާ ހަމައަށް ތަބާވާ ބޭކަލުންނަށް ރަޙްމަތް ހޯދައި މި ޞަލަވާތާއި ސަލާމާއި ބަރަކާތްތަކާއި ޝާމިލުކުރައްވާނދޭވެ!

ހައްދަވައި ބޮޑުކުރެއްވި ރަސްކަލާކޯ! އަޅުގަނޑުމެން ރިޒުޤުތައް، ބަރަކާތްތެރިކަމާއި، ޙަލާލު ރިޒުޤުގެ ރަޙްމަތް ދެއްވާނދޭވެ! އަޅުގަނޑުމެން ދުނިޔޭގެ ހެޔޮކަން ޙާޞިލުކުރުމަށް ފަހިކުރައްވާނދޭވެ! އަޅުގަނޑުމެންގެ ގެދޮރުން ހެޔޮ އިބާދަތުގައި ރުޅިވެރިކަމާ ދުރުކޮށް ފެހިކުރައްވާ ސަލާމަތާއި ހެޔޮ ދުޢާތަކުގެ ނިޢުމަތް އަޅުގަނޑުމެން ޙަވާލުކުރައްވާނދޭވެ!

ހައްދަވައި ބޮޑުކުރެއްވި ރަސްކަލާކޯ! އަޅުގަނޑުމެންގެ ގައުމު ދީނާއި ދުނިޔޭގައި ތަނަވަސްކުރައްވާނދޭވެ! ގައުމުގެ އަމާންކަމާއި، ހަމަޖެހުމާއި، ދަރުމަވަންތަކަމާއި ބަރަކާތްތެރިކަމާއި، ފުރިހަމަކަން ދެއްވާނދޭވެ! ގައުމުގެ އިސްވެރިޔާގެ ބަޔަކަށް ލޮބުވެތިކަމާއި، ހެޔޮ ނިޔަތާއި ފަހިކަން ދެއްވާނދޭވެ!

ހައްދަވައި ބޮޑުކުރެއްވި ރަސްކަލާނގެ! މި ލޯބިވެރި ޤައުމު އަމާންކުރައްވައި،
އަމާންކަންމަތީ ދަމަހައްޓަވާނދޭވެ! އިސްލާމްދީނާއި ދުނިޔޭގެ ކަންތައް އިޞްލާޙުގެ މަގުން
ހިންގެވުމަށް ޓަކައި އިބަރަސްކަލާނގެ މުދުވެރިކުރައްވައިފައިވާ ވެރިންނަށް ހިދާޔަތާއި،
ނަޞްރާއި، ތައުފީޤުދެއްވާނދޭވެ! އަޅަމެންގެ ތެރެއިން މަރުވެ ގޮސްފައިވާ މީހުންނާއި
ދިރިތިބީންގެ ޙާޖަތްފުއްދަވައި، ދަރުމަދެއްވާނދޭވެ! ދުނިޔޭގައި ވެސް ހެޔޮކަން
އާޚިރަތުގައި ވެސް ހެޔޮކަން ދެއްވައި، ނަރަކައިގެ ޢަޛާބުން އަޅަމެން ދުރުކުރައްވާނދޭވެ!
އާމީން!

اَللَّهُمَّ أَعِزَّ الْإِسْلَامَ وَالْمُسْلِمِيْنَ، وَأَذِلَّ الشِّرْكَ وَالْمُشْرِكِيْنَ، وَدَمِّرْ أَعْدَاءَكَ أَعْدَاءَ الدِّيْنِ. وَانْصُرْ عِبَادَكَ الْمُوَحِّدِيْنَ. اَللَّهُمَّ انْصُرْ إِخْوَانَنَا الْمُسْلِمِيْنَ الْمُسْتَضْعَفِيْنَ فِيْ فِلَسْطِيْنَ وَفِيْ كُلِّ مَكَانٍ. اَللَّهُمَّ كُنْ لَهُمْ عَوْنًا وَنَصِيْرًا. اَللَّهُمَّ عَلَيْكَ بِالْيَهُوْدِ الْغَاصِبِيْنَ. اَللَّهُمَّ اجْعَلْ كَيْدَهُمْ فِيْ سِفَالٍ، وَأَمْرَهُمْ فِيْ وَبَالٍ. اَللَّهُمَّ مَنْ أَرَادَنَا وَبِالْإِسْلَامِ سُوْءًا فَأَشْغِلْهُ فِيْ نَفْسِهِ، وَاجْعَلْ تَدْبِيْرَهُ تَدْمِيْرًا لَهُ يَا رَبَّ الْعَالَمِيْنَ!

اَللَّهُمَّ اغْفِرْ لِلْمُؤْمِنِيْنَ وَالْمُؤْمِنَاتِ، وَالْمُسْلِمِيْنَ وَالْمُسْلِمَاتِ، اَلْأَحْيَاءِ مِنْهُمْ وَالْأَمْوَاتِ، إِنَّكَ سَمِيْعٌ قَرِيْبٌ مُجِيْبُ الدَّعَوَاتِ يَا رَبَّ الْعَالَمِيْنَ! ﴿رَبَّنَآ ءَاتِنَا فِي ٱلدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي ٱلْأَخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ ٱلنَّارِ﴾[13] ﴿وَأَقِمِ ٱلصَّلَوٰةَ إِنَّ ٱلصَّلَوٰةَ تَنْهَىٰ عَنِ ٱلْفَحْشَآءِ وَٱلْمُنكَرِ وَلَذِكْرُ ٱللَّهِ أَكْبَرُ وَٱللَّهُ يَعْلَمُ مَا تَصْنَعُونَ﴾[14]

الشّيخ: عبد الله مفضال

އިސްލާމީ [illegible]

13 سورة البقرة: ٢٠١

14 سورة العنكبوت: ٤٥